

tar pròdigament' a Menorca. El mateix diccionari transcriu el mot amb *φ* a Tortosa (*abondó*) i a Mallorca (*abondó*), amb el mateix vocalisme de les formes com *abondar*, *abondància* (antic, avui dialectal d'ús a València). Una variant *bondó*, amb l'afèresi de la *a* (fàcilment explicable per una falsa divisió en la construcció *l'abondó*) es dona, segons *AlcM*, a Mall., Mora d'Ebre, Tort. i Val.; el mateix diccionari inclou el següent exemple del folklorista Martínez i Martínez que era de la zona de La Marina: «--- en la que hi ha *bondó* de toxes i margallons» (*Folkl. Val.*, 1912, p. 6). Ara bé, la pronúncia valenciana amb *-ó* és un testimoni important que ens certifica que el mot des d'un principi no tenia *-r*. Per tant no vacillem a identificar la forma *abondo* que figura en la *Questa de Sant Graal* (2.ª meitat S. XIV) com a un reflex català antic del mot que ens interessa: «e cant el (=ell) ach dormit gran pesa el sa (=se) desperta e demena a meniar e ela comenda que la taule fos mase (=mesa) e els la materan e el garda le taule e viu que so qay metian *abondó* que no as (=és) cor gran merevela, e manjaren abdosos» (p. 80.10); notem que l'original francès posa aquí: «--- et il resgarde que len ('hom') la cuevre ('la cobreix') de tele *plenté* de mes ('menjars') que ce n'est se merveilles non» (p. 109.3). Segons tots els indicis, doncs, aquí tenim un altre exemple de mots en *-o* < *-ó* < *-ATIONE*, és a dir un *abondaó* > *abondó*, que fou ajustat als abstractes en *-or* com en el cas de tants d'altres (*tardor* d'un antic *tardaó*, *coïssor* < ant. *coiçó* *COCTIONE*, *picor* < *picaó*, cast. *picazón* etc.).⁹

Abundós ['abundant, copios', Llull: «volien que fos bisbe lo sagristà de aquella sgleya, lo qual era hom molt savi de lletres, e de vertuts era *abundós*» (*Merav.* II, 90.10); *abond-*, en Canals: «E Scipio atendà's en un col qui era molt *abundós* en aygues fontals» (*Scipió*, *NCl.*, 45.1); «--- ab *abundosa* pluja ---» (ib., 47.1); «--- *abundoses* viandes ---» (*Tirant*, *DAG.*); 'generós, pròdig': «--- havia novelles rahons e diversses matèries e maneres a contemplar son amat; --- E per açò Blanquerna era tan *abundós* a contemplar son amat» (Llull, *Blanquerna* III, 113.7); aquest sentit continua a Mallorca i Menorca, veg. *AlcM* per a exemples]. Notem a més *abondonat* en l'acc. de 'abundant' («la cort sua era rica e *abondonada* de tresor e de tot bé», Muntaner, *Cròn.*, cap. 148, v, 6.12) i també en la de 'generós, magnànim': «molts [cabdills] se són perduts e se'n perdran, si no són llargs ('esplèndids, generosos') e *abondonats* a aquells ab qui han a guanyar honor e victòria» (ib., cap. 105, III, 31.3); que ja fou usat per Llull: «Deus es Amich tan *abondonat*, / que tot si mateix ha donat / a cell per qui és molt amat» (*Els Cents Noms de Déu* LXXXVII): forma que és en realitat un derivat de *abandonar* 'lliurar-se sense reserva' influït per *abondar* *ABUNDARE*. *Abundosamente* [Llull, *Blanq* II, 133.14; *Merav.* II, 91.19; *Tirant* ⁵⁵ (*DAG.*) etc.].

Sobreabundar [fi S. xv: Egidi Romà; JRoís de Corella]. *Sobreabundament*, ant. [Llull]. *Sobreabundància* [Llull; ACanals]. *Sobreabundant* [Genebreda; JRoís de Corella], *sobreabundantment*; *sobreabundós* ⁶⁰

[Llull]. *Superabundar*, ant. [StVicentF, *Sermons* II, 112.30]. *Superabundància* [1492, Caudiach]. *Superabundant* [1393].

Inundar [1696, Lacav.; en sentit figurat de 'inundar un país, un mercat d'alguna cosa', ja en Lab. 1840, molt usat des de la Renaixença], pres del II. *inundare* id. *Inundació* [c. 1610, Bruniquer, *Rúbr.* v, 67; Belv. 1805]. *Inundable*. Veg. també *EIXONAR* (< *EXUNDARE*).

Redundar ['sobreeixir dels seus límits per excés d'abundància', en Villena, *Vita Chr.*; 'resultar (en benefici o en perjudici)', 1381; 1466 «--- *redundaran* en nostre bé ---» (*DAG.*); en l'escriptor mall. Jaume d'Olesa, abans de 1492 (JMBover, *BiblEscBal.* II, p. 13.6.5); «*redundar* en dany d'algú» (*DTo.* 1647)], pres del II. *redundare* 'desbordar-se', 'abundant en excés', 'caure de contracop damunt d'algú'; *redundància* i *redundant* [Belv. 1805]; *redundantment*. La memorable conferència de Fabra l'any 1928 a l'Ateneu Barcelonès començà —em diu JCorominas— glossant uns mots d'Ascoli: «tot nou avenç *redunda* en nova glòria per als mestres que ens han obert la via àrdua i bona». Mots que els autors d'aquest llibre es fan seus pensant en les altíssimes figures dels mestres Ascoli i Fabra de la nostra lingüística.

CPT.: *Ondàmetre*, *ondògraf* [addicions marginals de Fontserè al *DFa.*].

¹ Un exemple en el mall. G. Cortès: «C.: —I qui canta? Les sirenes? A.: —Les ones, senyor, i no és cosa de riure» (*IdOr* VIII, 35). —² En el mateix passatge citat per *AlcM* de l'ed. de MAguiló es llegeix *ondes*. —³ No s'explica com a mer derivat d'*on(d)a*, no sols per la conservació de *ND* sinó encara més per la *d-*; ens cal suposar-lo un mot precatalà, derivat d'un verb *adundare* 'formar ones'? —⁴ Lacav. 1696 duu un adj. *onejador* 'ple d'ones', forma que *AlcM* troba a més en un escriptor rossellonès (1913). —⁵ En el següent passatge del mateix text *abundar la terra* significa 'fer rica la terra, adobar-la, fertilitzar-la': «ordenàssets que los pagesos cavassen en son temps, quant les marjals e prats són sens aigua, per les dites marjals e pradals faent-ne gleves, dels quals faessen grans munts e estiguessen en l'estiu al sol, e quant fossen les gleves seques posàssets llur preu quantes se'n darien en lo camp per un diner --- Car dic-vos que elles cremarien com a bona llenya e us *abundarien* la terra» (p. 29.1). En aquest passatge d'Ausiàs March *abundar*, amb valor semblant, significa 'reforçar (amb bons arguments)': «D'aquella por que'ls senys de la Mort senten, / e les raons qu'encontra d'ella -s funden, / tots los escrits dels passats ho *abunden*» (CXII, 223). —⁶ Cf. la següent frase recollida a Sineu per *AlcM*: «Si ara la mar començàs a *abundar*, totes aqueixes cases se negarien». —⁷ Que això deu ser el procés de formació ens ho testimonien els següents passatges del castellà antic: «Leuó los por todos los montes e por todos los logares que entendió que meiores pastos e meiores aguas fallarien, e más a *abondo*» (*Gen. Estoria*, 320a13), i ja sense *a* en un altre passatge de la